جەلال مەلەکشا؛ شاعیرێکی لەخاچدراو

(ئاوڕدانەوەیەک لە شیعرەکانی جەلال مەلەکشا)

دوکتۆر مەسعوود بینەندە

جەلال مەلەکشا (١٩٥١-٢٠٢٠) لە گوندێک بەناوی مەلەکشا سەر بە شاری سنە لە دایک بووە و هەر لە هەرەتی لاوییەوە تەقلی سیاسەت و هەروەها ئەدەب و شیعری بەڵێندار بووە. پێش **شۆڕشی**(١٩٧٩)ی **ئێران**، کەش‌وهەوای سیاسیی زاڵ بە سەر کۆمەڵگای کوردستاندا مەلەکشا بەرەو چالاکیی سیاسی ڕادەکێشێ. مەلەکشا کە هۆگریی سیاسی خۆی لە چوارچێوەی بزووتنەوەی چەپدا دەبینێتەوە، دوای ماوەیەک چالاکی بەرهەڵستی ڕژێمی پاشایەتی دەسبەسەر دەکرێت و چەند ساڵ لە بەندیخانە بە سەر دەبات. چالاکیی ئەدەبیی بەربڵاوی جەلال کە سەرەتا لە بازنەی زمانی فارسیدا دەست پێ دەکات دەبێتە هۆی ئەوەی وەکوو ئەندامی سەرەکیی ناوەندی نووسەرانی ئێران وەربگیردرێت. جەلال دوای شۆڕش دیسانەوە گیرۆدەی بارودۆخی گرتن و هەروەها کێشە سەرەکییەکانی ژیان دەبێتەوە و لە هەر لاوە چەرمەسەری و نەهامەتی ژیان ڕووی تێ دەکات. بارودۆخی کوردستانی پاش شۆڕش و بڵاوبوونەوەی گۆڤاری «سروە» بە سەرپەرشتی مامۆستا هێمن لە ورمێ، بەرەو نووسین و بڵاوکردنەوە بە زمانی کوردی ڕایدەکێشێت و بەم چەشنە وزەی داهێنانی ئەدەبیی خۆی لە پانتایی زمانی کوردیدا وەگەڕ دەخات. جەلال کە قەڵەمی بەهێزی خۆی لە گۆڕەپانی چیرۆک، پەخشان، شیعری فارسی و کوردیدا تاو داوە، زۆرترین هەوڵی خۆی لە بواری شیعردا چڕ دەکاتەوە و کۆمەڵە شیعرەکانی لە بەرهەمێکدا بەناوی «**زڕەی زنجیری وشە دیلەکان**» (٢٠٠٤) بڵاو دەکاتەوە. ئەم شاعیرە پایەبەرزە پاش تەمەنێک ژیانی پڕچەرمەسەری لە ڕێکەوتی ١٠ی خەزەڵوەری ١٣٩٩ی هەتاوی لە شاری سنە کۆچی دوایی دەکات.

خولیا و بیرۆکەی ڕەوتی ڕۆمانتیسیستی لە سەردەمی گۆڕانکارییە مەزنەکاندا سەرهەڵئەدات، هەر بۆیە سەرەکی‌ترین وشەی ئەم ڕێبازە وشەی «**قەیران**»ـە؛ واتە دۆخێکی ناسەقامگرتوو و سنوورنشین کە هێشتا یەکلایی نەکراوەتەوە. ئەم دۆخی قەیرانە تەژییە لە لایەنە دژواز و دژبەرەکان کە هاوکات هەبوون و کاریگەریی خۆیان لە ڕەهەندە بەرهەست و دەرهەستەکانی ژیانی مرۆڤدا مسۆگەر دەکەن. لێرەدا بەتایبەت ئاماژە لەسەر ئەو گۆڕانکارییانەیە کە ئاکامی دۆخی پێنەگەیشتوو و نائامادەی مێژوویین و ناتەواوی و بۆشایی لە هەناویانەوە خۆ دەنوێنێ. کاتێ ململانێی ڕیزبەندیی کۆن و نوێ دێتە ئاراوە و هێزە گۆڕانکاری‌خوازەکان وزەی پێویستیان بۆ دەربازبوون لە هاوبەندیی جیهانی کۆن بەدەستەوە نەبێ، کەش‌وهەوایەکی قەیراناوی و تەماوی دێتە ئاراوە. لە ئاوەها دۆخێکدا

www.Kurdishbookhouse.com

هاوکات لەگەڵ هەستی شۆڕشگێڕانە و ئاوەزی پێشکەوتن خوازانە، کەڵکەڵەی نوستالژیک و تاسەبێژانە پەرە دەستێنێ و عەقڵ و خەیاڵی پێک ناکۆک لە تەنیشت یەکتردا ڕێگە بەرەو پێش دەبرِن. لە هەناوی ئەم دۆخە قەیراناوییەدا سێ ڕەوتی سەرەکیی ڕۆمانتیسیستی سەرهەڵدەدەن: **ڕۆمانتیسیزمی تاک خوازانە**، **ڕۆمانتیسیزمی کۆمەڵایەتی**، **ڕۆمانتیسیزمی ڕەشبینانە و ڕادیکاڵ**. ژیانی جەلال مەلەکشا بەو گۆڕانکارییە مێژووییانەوە گرێی خواردووە کە لە بەئەنجام گەیاندنی ئەرکی مێژوویی خۆیاندا ناکام کەوتوون. دەرئەنجامی ئەم شکستە دۆخێکی قەیراناوی لە ژیانی شاعیردا پێک هێناوە کە بەرەو ڕەوتی ڕۆمانتیسیزمی ڕەش بینانە و ڕادیکاڵ ڕاینـاوە. شاعیر هەروەها لە ژێر کاریگەریی ئەدەبی ئێگزیستانسیالیستی فەرەنسیدایە کە بەشێوەیەک لە لایەن **ژان پۆل سارتر** (١٩٨٠-١٩٠٥) و **ئالبێر کامۆ** (١٩٦٠-١٩١٣) نوێنەرایەتی دەکرێت. نیهیلیزمی ئەدەبیی کامۆ وەسفی دۆخێکی بێ‌واتا و تراژیک دەکات کە تێیدا مەودای هەرگیز تێنەپەڕیوی نێوان مرۆڤ و جیهان، مەودای نێوان خولیاکانی مرۆڤ و ناکارامەییەکانی جیهان لە وەڵامدانەوەی ئەو خولیا و ئارەزووانەدا، بۆشایی و پووچی بەرهەم دەهێنێت. قارەمانی تراژیکی کامۆیی کە لە فیگۆری "**سیزیفووس**"دا خۆی دەنوێنێ، سەرەڕای ئەوەی لە بەستێنی شکست و ڕەنج و ئازاردا پێ هەڵدەنێ بەڵام چارەنووسی تراژیک قبووڵ دەکا و هەوڵ‌ئەدات بەرهەڵستی ئەو چارەنووسە شۆڕش بەرپا بکات. فەلسەفەی ئەبزۆرد لای کامۆ سەرەڕای ئەوەی ڕواڵەتێکی نامۆئاسا و بێ‌واتای هەیە بەڵام لە ڕەوتی ناسینی بەتاڵی و وەرگرتنی بەتاڵییەوە بەرەو بەرهەڵستکاری و بەرەوڕووبوونەوەی بەتاڵی پێ هەڵدەنێ. کەوایە سیزیفووس لای کامۆ قارەمانێکی بەختەوەرە کە وێڕای ئەوەی بەبێ هیچ هیوادارییەک گاشەبەردێکی بەزۆرەملێ لە کۆڵ ناوە بەڵام چارەنووسی خۆی لە ئامێز گرتووە و بەردەوام لە هەوڵی ڕۆیشتن بەرەو لووتکەدایە. جەلال مەلەکشا لە بەرهەمە شیعرییەکانیدا بەگشتی هاوتەریب لەگەڵ ئەبزۆردیزمی کامۆییدا دەچێتە پێش و زۆرجاریش بەشێوەیەک دژوازانە ڕەوایەتی تراژیکی کامۆیی دەگێڕێتەوە. وشە و ئیماژەکانی **دۆزەخ**، **تاراوگە**، **تەنیایی**، **دیوار**، **زیندان**، **حەسرەت**، **مەرگەجاڕ**، **غوربەت**، **تراویلکە** و... گوزارشت لە ئەبزۆردیزمێک دەکەن کە دانی بە بێ‌واتایی و دۆخی مەرگەساتباری **مرۆڤی مەرگ‌ئاژۆ**دا ناوە، بەڵام سەری تەسلیم بۆ «**زلهێزەکان**»ی ژیان دانانەوێنێ و بەبێ هیچ هیوایەتێک بەرهەڵستیان دەبێتەوە.

«- **لە شەقامە چۆڵەکانی ڕۆحی خۆمدا، سەرگەردانم/ وەک شەپۆلێکی یاخیم و لە دەریای خۆم هەڵبڕاوم/**

هیچ بەندەرێک باوەشم بۆ ناکاتەوە/ ئێستا، لێرە، شاعیرێکم زامەکانم دەهۆنمەوە/ گۆرانی‌بێژێکی تەنیام و/ لە شەوێکی بێ‌بواردا.../ دەنک‌دەنک خەمەکانم دەنووسمەوە...

«- **ئەم سەردەمە/ چەرخی دەردە/ سەردەمی تەنیایی ئینسانە/**

www.Kurdishbookhouse.com

... تۆ نازانی/ لە کام لاوە/ لە دۆزەخی تەنیاییدا/ لاشەت دابێژدابێژ دەکەن!

«- دەستم لێ هەڵگرە من خەڵکی دنیا نیم...

«- شکاوە شکاوە/ بەلەمی نەجاتم شکاوە...

«- لە هەموو لاوە.../ ڕووباری خوێنە/ دەڕژێتە دەریای قووڵی سەدەی بیست/ ڕێگای ڕزگاریی مرۆڤ بەسراوە/ لەم کەویرەدا/ شەکەت و ماندوو/ ڕوو لە هەر لایێ دەکەی سەرابە...»

(مەلەکشا، زڕەی زنجیری وشە دیلەکان)

مەلەکشا لەم شیعرانەدا دۆخی تراژیک و تراویلکەئاسای ژیان دەنوێنێتەوە و بەشێوەیەکی ڕەشبینانە و بەبێ هیچ هیوادارییەک باسی شکست و داڕووخانێکی بنەمایی و هەستی‌ناسانە دەکات کە تێیدا ڕزگاری و سەرکەوتن مەحاڵ دەنوێنێت. بەڵام وەک لە تایبەتمەندییەکانی فەلسەفەی ئەبزۆرددا ئاماژەمان پێدا، مرۆڤی تراژیک بە سەر پانتایی شکستدا هەڵدەبەزێ و تەنیا لە قووڵایی ئەو دۆزەخەدایە کە هەست بە بوونی خۆی دەکات:

«- من تەنیا لەم دۆزەخەدا/ هەست بە بوونی خۆم دەکەم و ئارام دەگرم!

«- ژیان خاچێکی گرانە/ من، وەک عیسا/ بەرەو گردی یاخی‌بوونم/ کێشی دەکەم!/

یان گاشەبەردی تاوانە/ من وەک سیزیف/ لە بناری منداڵییەوە/ هەتا لووتکەی مەرگی دەبەم!

[تاوانیشم ئاورێکە/ لە خواکانی زەوی دەدزم/ بە مرۆڤی پێشکەش دەکەم]/ هەزار ساڵە ئەم هەورازە تووشە دەبڕم/ [هەر داڵ دێت و جەرگم دەخوات]/ بەڵام شادم/ کە سەرئەنجام لە جولجوتای عیشقا دەمرم.»

(مەلەکشا، هەمان)

ئانتالۆژیای گرۆتسک و نامۆنوێنی مەلەکشا، ژیان وەکوو تراویلکەیەک وێنا دەکا کە نەتەنیا دەست‌پێڕاگەیشتوو و هەرمان نییە بەڵکوو مەترسییەکە لە نێوان ڕووداوەکاندا ڕوو دەدات و لە دەوری مەداری مردندا دەسووڕێتەوە:

«- چاوەڕوانین/ هەموو کاتەکانی ژینمان/ چاوەڕوانی ڕووداوێکین/ ڕووداوەکان ڕوو دەدەن و/ ئێمە هەروا چاوەڕوانین/ [مەودای نێوان ڕووداوەکان مەترسییە]/ لەدایک‌بوون، ڕووداوێکە/ مردن ڕووداوێکی دیکە/ ژین مەترسیی نێوان ئەو دوو ڕووداوەیە!» (مەلەکشا، هەمان)

www.Kurdishbookhouse.com

ڕۆمانتیسیزمی ڕەشبینانەی مەلەکشا، «ئێستایی» لە زەمەنێکی تێپەڕیو و لەدەست‌چوودا دەدۆزێتەوە و تاسەبێژیی خۆی بۆ قۆناغێک کە بزر بووە و سەردەمانێک کە نادیار کەوتووە دەردەبڕێت. مەلەکشا لە شیعرەکانیدا زەمەنێکی نەوەستاوە و تێپەڕیو دەنوێنێت کە لە ڕەوتی بێ‌گەڕانەوەیدا هەموو شتە بایەخمەندەکانی ژیان وەکوو تەمەن، کات و جوانی تووشی مەرگ و فەوتان دەکات و لە پاش خۆی تەنێ ڕایەڵەی حەسرەتێکی نادیار بەجێ دەهێڵێت. حەسرەتی ژیانێکی پەپوولەیی و کاتی کە گیرۆدەی تەمەن‌کورتیی و هێرشی بێ‌وچانی نەمانە، لەگەڵ نوستالژیای سەرچاوە و زێد و هەروەها سەردەمی ئازادی و سەربەستی یەک دەگرن و وێنەیەکی حەسرەتبار لە ژینی نەمان بەرهەم دەهێنن:

«- لە ئاقاری بێ‌بواری ئەم زیندانە/ کات مشکێکە و تەمەن دەجوێ/ شەو درەنگە/ زیندانی چاو لە کاتژمێر/ بێ‌دەنگ دەنوێ...

«- خەریکە ڕێ تەواو دەبێ/ زۆربەی زۆرم لێ‌بڕیوە/ ڕۆژژمێری سەرمێزەکەم هەتا دێ کەم دەبێتەوە/ پەنجا پەڕەم لێ دڕیوە/ هاکا وتیان ئەسپە سەرشێتەکەی زەمان/ «جەلال مەلەکشا»یشی گلان...

- بە زنجیری تەمەن لە ئەم گۆڕخانەدا دیل کراوم/ هاوار ئەکەم/ تاسەیەکی لێوشەقارم/ تینوو، تینوو، لەم کەویرە بەجێ ماوم/ بۆ سەرچاوەم بگێڕنەوە/...» (مەلەکشا، هەمان)

ئەبزۆردیزمی ڕەشبینانە و تەریک‌خوازانەی مەلەکشا لە «ژین-جیهان»ێکی تایبەتدا ڕەنگ و ڕواڵەتی جیاواز بەخۆوە دەگرێ و بوار و ئاراستەیەکی شۆڕشگێڕانە و ئەمەگدارانە دەبڕێ. دۆخی مێژوویی کۆمەڵگەی کوردستان و زاڵبوونی گوتاری ڕابوون و بەرخۆدان، خەم و خەفەتەکانی شاعیر لە ئاستێکی تاکەکەسییەوە بەرەو ئاقارێکی کۆمەڵایەتی و سیاسی ڕادەنێ و تەقلی ئەدەبی بەڵێندار و بەرگریی دەکات. شاعیر لە بێ‌واتایی ئەبزۆردەوە بەرەو واتاخوازییەکی هیومانیستی پێ هەڵدەنێ و سەرەڕای دووپات‌کردنەوەی هاوارەکانی زامی دەروون و دڵەڕاوکێکانی ڕۆحی ماندووی، دروشمێکی دەرووست‌خوازانە هەڵدەبڕێ و مەشخەڵی پرۆمتیووسی بۆ ڕزگاری مرۆڤ و هەروەها ئاواتەکانی نیشتمانی بەرز دەکاتەوە. شاعیر لە ڕابوونی بێ‌مەبەستی «**کامۆیی**»یەوە کە هەوڵ بۆ «**کەم‌کردنەوەی وەهمی واتا**» دەدات بەرەو شۆڕشێکی بەڵێندارانەی «**سارتری**» زمان دەگۆڕێ و بە بەرەنگاربوونەوەی دەسەڵات و سەرەڕۆیی، لە سەر ئازادی و ئاکاری بەڵێندار پێداگری دەکات.

«- قەڵەمەکەم/ لە بەرانبەر چی سوڵتان و فەرمانڕەوا و داگیرکارە/ کڕنۆش نابات.

«- وەک قەندیل و هەڵگورد و پیرەمەگروون/ سەری بەرزم دانانەوێ بۆ گەردوون.

www.Kurdishbookhouse.com

«- هاوارم کرد: من شاعیری چەوساوانم/ هەزار کوانووی پڕ لە ئاگر/ شیعرەکانم ناسووتێنێ/ گۆمی گەندەڵ کەی ئەتوانێ/ چیای هاوار لە ناو خۆیا بخنکێنێ؟

«- چیا دەبێ، لە دەروونیا/ بچریکێنێ لوولەی تفەنگ/ ئەوینداران بۆ ئازادی/ لە سەر دوندی/ بڵێن قام و بەستە و ئاهەنگ.

«- شیعرێک بڵێ بۆ هەژاران ببێ بە چەک.» (مەلەکشا، هەمان)

سەربزێوی و کۆڵنەدانی شاعیر لە ئاست زلهێزەکانی گەردووندا، ڕۆمانتیسیزمێکی کۆمەڵایەتی بەرهەم دەهێنێ کە لە ڕەوایەتە ئوستوورەییەکان و هەروەها ئیماژەکانی سروشت بۆ دەربڕینی خواست و خولیای شۆڕشگێڕانەی خۆی کەڵک وەردەگرێت. شاعیر لە جەستە جیاوازەکانی **پرۆمتیووس، سیزیفووس، قەقنەس، عیسا و حەلاج**دا دەردەکەوێ تاکوو خەبات و خۆڕاگریی بێوچانی لەهەمبەر جەللاد و سەرەڕۆکانی مێژوودا بە دەنگێکی بەرز و نەبەرد بنوێنێتەوە و ژیانەوە و هەستانەوەی بەردەوامی ڕەوتی ئازادیخوازی و ئەوینپەرستی لە پاش هەر شکست و هەرەسلێکەوتنێک ڕابگەیەنێت. شیعری نێوبانگدەرچووی «**داستانی دارەپیرە**»، هەم وێنەیەک لە کێشەی مێژوویی خۆخۆری و براکوژی لە ناو کۆمەڵگەی کوردستان بەدەستەوە ئەدات و هەم لە سەر ئیرادەی دیۆنیزۆسی و قەقنەسئاسای سەرهەڵدانەوە و ژیانەوەی دووبارە لە مێژووی ئەم گەلەدا جەخت دەکاتەوە.

«- دارەپیرە: من نامرم/ لە ناو خوێنا ئەژییمەوە/ وەک چووزەرە و چڕۆ لە سەر کۆتەی خۆما دەڕوێمەوە ...کاتێ چوومە سەر مەزاری دارەپیرە/ بە چاوی خۆم ئەوەم بینی [دیتم ڕواوە لە سەر کۆتی]/ گۆپکە و چووزەی چەتری تازە!

«- من قەقنەسم/ لە ئەفسانە و لە مێژوودا ناوم هەیە/ گەر بمکوژن هەزاران جار/ من خۆڵەمێش ئەکەم بە هێلانەی هاوار.» (مەلەکشا، هەمان)

ڕۆمانتیسیزمی کۆمەڵایەتی لە زۆر شوێنی شیعرەکانی مەلەکشادا بە سەر ئەبزۆردیزمی تەریکخواز و ناچالاکدا زاڵ دەبێت و بە ئارمانج و مەبەستێکی پیرۆز، بۆشایی و بێواتایی بنەمایی ئەم کەوناراپە پڕ دەکاتەوە. نیشتمان ئەو گشتە تەواوکۆ و ئەو ئۆبژە ئایدیالەیە کە هەموو ئاوات و حەسرەتەکانی شاعیر لە خولگەی ئەودا دەسووڕێتەوە و هەرچەشنە ئۆخژن و ئۆقرەگرتنێک لە ڕزگاری و بەختەوەریی ئەودا پێناسە دەکرێت. مەلەکشا لە وەسییەتنامەی شیعریی خۆیدا دۆنادۆن و گەڕانەوەی پاش مەرگی خۆی بۆ **جولجوتای نیشتمان**، بەم چەشنە ڕەوایەت دەکات:

www.Kurdishbookhouse.com

«- گەڕانەوە

گەلی یاران!/ کاتێ مردم، دەخیلتان بم/ لەم غەریبستانە مەمنێژن/ جەستە ماندووە خەمڕێژەکەم بسووتێنن/ خۆڵەمێشە خەمبارەکەم/ بە ئاوی دیجلە بسپێرن/ دیجلە دەمبا بۆ ئەقیانووس/ دەبمە هەڵم و دەگەڕێمەوە بۆ ئاسمان/... دادەبارێم، تۆزقاڵ تۆزقاڵ/ ژیلەمۆی دڵ، دابەش دەکەم/ بە سەر هەموو کوردستانا.»

مەلەکشا ئەگەرچی بەگشتیی کاریگەریی هەندێ لە شاعیرانی ڕۆژهەڵات وەکوو هێمن و سوارەی پێوە دیارە بەڵام لە باری فۆرم و زمانی شیعرییەوە دەکەوێتە ژێر کاریگەریی سێ کوچکەی شیعری باشوور واتە **پەشێو- هەڵمەت- شێرکۆ** و ڕۆمانتیسیزمی ئەوان بە زمانێکی ئاسایی و ساکار و لە شێوازێکی تاکخوازانەدا دەئەزموویێت. شاعیری «**زرەی زنجیری وشە دیلەکان**» بە درگاکردنەوە لە ئەزموونی شاعیرانی ڕوانگە لە باشووری کوردستان و هەروەها کەڵک‌وەرگرتن لە ئەزموونی نوێخوازیی شاعیرانی ئەدەبی فارسی: **شاملوو**، **ئەخەوان** و **کەسرایی**، ئاستی ڕەوتی نوێخوازی لە شیعری کوردیی ڕۆژهەڵاتدا چەند قۆناغ دەباتە پێشەوە و ڕێگا بۆ شاعیرانێک وەکوو **مارف ئاغایی**، **ژیلا حسەینی** و **ڕەحیم لوقمانی** ئاوەڵا دەکات. مەلەکشا تا ڕادەیەک زاراوەی شیعریی خۆی لە ژێر باری ڕیتم و کێشی زاراوەی موکریانی ڕزگار دەکات و لە ڕێگای بەکارهێنانی هەندێ نیشانەی سەر بە زاراوەی ئەردەڵانی، ڕێگا بۆ ساکاربێژییەکی هەموانەکی ئاوەڵا دەکات. ئەگەرچی لە زۆر شوێندا **ڕادیکاڵیزمی ساکاربێژانە**، زمانی شیعریی لە زمانی ئاخافتن نزیک دەکاتەوە بەڵام هاوکات وەکوو خەسارێک، ڕەهەندی پۆیەتیک و شاعیرانەی بەرهەمەکانی مەلەکشا تووشی دابەزین دەکات. فرەڕەنگی و چەندڕەهەندیی دەستەواژە و وشە شیعرییەکانی مەلەکشا لە ئاست شاعیرانی تر تا ڕادەیەک نزمترە(کە ئەمەش پاساوی خۆی هەیە) و ئەمەش وای کردوە کە دووپاتە و لێکچوونێکی زەق لە زۆربەی ئیماژ و ئاماژە شیعرییەکانیدا ببینرێتەوە. مەلەکشا بە زمانێکی ساکار هەوڵ ئەدات زمانی بێ‌پێچ‌وپەنای خەڵکی کووچەوکۆڵان بکا بە دەربڕینی شیعریی و هاوکات ڕەنگی میتافۆر و هێمای ئووستوورەییان لە سەر بنەخشێنێت. شاعیر هەروەها هەوڵ ئەدات بە ئامێتەکردنی ڕۆمانتیسیزمی تاکخوازانە و کۆمەڵڕێبازانە، گوتاری شیعریی تایبەتی خۆی بهێنێتە ئاراوە؛ گوتارێک کە ئانتالۆژیای ئەبزۆرد لە ئەدەبی بەڵێندار و بەرگریدا ڕۆ دەبات و شاعیرێکی نیشتمانی و زمانێکی خەڵکی بە ئەدەبی کوردی پێشکەش دەکات.

«- حەسرەت

ئەی ڕێبوارە غەریبەکە!/ بەم لا و بەو لا/ چاو مەگێڕە/ خێڵ ڕۆییوە/ تەنیا جێگەی کوچک‌ئاورێک بەجێ ماوە لەم هەوارە/ ئەم گەردالە/ تەپوتۆزی خۆڵەمێشی یادەکانە/ ئەو چنوورە کێویلەیە/ بۆی دەگەڕێی/ ئێستا گوڵێکی دەستەمۆی/ نێو گوڵدانی خەڵکی شارە.» (مەلەکشا، هەمان)

www.Kurdishbookhouse.com